

5. Cel główny Narodowego Programu Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej

Celem głównym NPRGN jest Rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju kraju.

Realizacja celu głównego zakłada jednoczesną konieczność podjęcia działań stymulujących rozwój gospodarczy, potrzebę uwzględnienia ochrony środowiska oraz aspektów społecznych w planowanych przedsięwzięciach w perspektywie do 2050 roku. Program z jednej strony będzie odpowiadał na wyzwania związane ze zmianami klimatu, przede wszystkim jednak pozwoli na stworzenie, w dłuższej perspektywie czasowej, optymalnego modelu nowoczesnej materiało- i energooszczędnej gospodarki, zorientowanej na innowacyjność i zdolnej do konkurencji na europejskim i globalnym rynku. Priorytetem jest, aby działania, które zostaną ujęte w NPRGN, wspierały wzrost gospodarczy.

Dalsza transformacja polskiej gospodarki w kierunku niskoemisyjnym jest niezbędna biorąc pod uwagę uwarunkowania zewnętrzne, jak też konieczność podążania ścieżką zrównoważonego rozwoju. Ważne jest, aby transformacja została wykorzystana przede wszystkim do kreowania nowych szans i przewag konkurencyjnych. Istotą NPRGN jest zapewnienie korzyści ekonomicznych, społecznych i środowiskowych płynących z działań zmniejszających emisje.

Program koncentruje się na obszarach wzrostu gospodarczego przez pryzmat gospodarki o zamkniętym obiegu. Obecnie wiele gospodarek wciąż funkcjonuje zgodnie z linearnym modelem rozwoju opartym o schemat „weź, wyprodukuj, zużyj i wyrzuć”, który zakłada, iż wszystkie niezbędne zasoby są dostępne w wystarczająco dużych (nieograniczonych) ilościach, a zarazem w niskiej cenie. Tymczasem takie podejście, przy wciąż rosnącej konsumpcji per capita oraz przy przewidywanym wzroście liczby ludności (prognozuje się, że do 2045 r. będzie 9 mld ludzi), prowadzi do wyczerpania dostępnych po akceptowalnej cenie zasobów, wzrostu emisji zanieczyszczeń, w tym emisji gazów cieplarnianych i dalszej degradacji środowiska. To z kolei nie tylko pogarsza jakość życia społeczeństw – wzrost zanieczyszczeń powietrza przekłada się na większą zachorowalność na choroby płuc i nowotworowe – ale także zagraża konkurencyjności przemysłu, ograniczając jego dostęp do surowców.

W tym kontekście naturalne wydaje się poszukiwanie innego, mniej zasobochłonnego modelu rozwoju poprzez budowę gospodarki o zamkniętym obiegu, która w swoim docelowym kształcie może znacząco zminimalizować zapotrzebowanie na pierwotne surowce. Podstawową zaletą wprowadzenia takiego modelu gospodarczego jest ograniczenie ilości odpadów, a także radykalny wzrost ilości odpadów powtórnie wykorzystywanych do produkcji, co nie tylko będzie skutkowało ograniczeniem ilości składowisk, ale może być źródłem przewagi konkurencyjnej (surowiec wtórny ma szansę być tańszy od surowca pierwotnego). Przeprowadzone na potrzeby KE badania w zakresie efektywności wykorzystania zasobów wskazują, iż podejście oparte na gospodarce o obiegu zamkniętym oferuje duże możliwości zaoszczędzenia kosztów materiałów przez przemysł UE, a dzięki tworzeniu nowych rynków i nowych produktów może przyczynić się do znacznego wzrostu PKB.

Przejęcie na gospodarkę o zamkniętym obiegu wymaga wprowadzenia zmian na każdym etapie tworzenia łańcucha wartości, od fazy projektowania produktu poprzez produkcję bardziej zrównoważoną do nowych sposobów przekształcania odpadów w zasoby. Wymaga również

